

BULLETIN

Historische Kring Dalfsen

31e jaargang (1) – april 2018

Historisch Centrum Dalfsen
Ruigedoornstraat 108, 7721 BR Dalfsen
telefoon 0529-436611

Website: www.historischekringdalfsen.nl
e-mail: info@historischekringdalfsen.nl

Van de voorzitter

Na 15 jaar het stokje overnemen van Hans de Boer, dat betekent nogal wat. Het schrijven van een stukje voor het bulletin is maar een klein onderdeel. Waarom wil iemand, waarom wilde ik wel voorzitter worden van de Historische Kring Dalfsen? Daar zijn een paar redenen voor. Op de eerste plaats vind ik het belangrijk dat een grote vereniging als de HKD een goed bestuur heeft. En langs de kant staan en niets doen, dat past niet zo bij mij. Het spreekwoord zegt weliswaar dat de beste stuurder aan wal staat, maar dat zal ironisch zijn bedoeld. Het voorzitter zijn sluit ook wel aan bij mijn werk als econoom en manager bij het Ministerie van Economische Zaken. Nu ik met pensioen ben, is er tijd om die ervaring in te zetten op een gebied dat naast economie (en nog een paar onderwerpen, waaronder literatuur) ook mijn grote belangstelling heeft; geschiedenis.

Mijn eerste ervaringen liggen zowel binnen als buiten de Kring. Er binnen valt mij het enthousiasme op waarmee de actieve leden zich inzetten in hun werkgroep. Dat het daarnaast overdag tegelijkertijd gezellig kan zijn in ons historisch centrum, is voor de beleving ook echt van belang. Dat aspect onderschat ik niet. Verder heb ik al een kijkje mogen nemen, samen met de werkgroep Documentatie '39-'45 in kasteel Rechteren. Het NIOD heeft namelijk bijzondere belangstelling voor de geschiedenis van het werkkamp De Vecht, dat op de plek van het zogenaamde konijnenbosje aan de Rechterensedijk heeft gestaan. Dat krijgt dit najaar een vervolg. Diverse andere activiteiten waarin de HKD betrokken is, staan voor de komende tijd ook op de rol, zoals op 7 april de start van de tentoonstelling in de Palthehof over vervoer en mobiliteit, met vertakkingen in Dalfsen, Hoonhorst, Lemelerveld en Oudleusen. Dit is al een soort voorbode van het project DNA van de gemeente Dalfsen.

De komende jaren zal het bestuur zich daar uitgebreid mee bezig gaan houden. Het is een veel omvattend onderdeel van de cultuurnota van de gemeente Dalfsen. Het zal leiden tot een intensieve samenwerking met de Historische Vereniging Ni'jluus van Vrogger, dat de beschikking heeft over een museum. Daarbij is wel extra aandacht nodig voor de andere drie kernen: Hoonhorst, Lemelerveld en Oudleusen. In Lemelerveld zal de eerste verbeelding van het DNA van de gemeente Dalfsen zichtbaar zijn: een opbouw van het silhouet van een ophaalbrug over het voetgangers bruggetje.

Met de overige bestuursleden ga ik mij binnenkort beraden over de strategie van onze HKD. Wat zijn onze kerndoelen, waar zijn extra inspanningen nodig, wat is onze rol in het DNA gebeuren, naar de gemeente toe, naar Ni'jluus van Vrogger en de museumfunctie. En hoe

kunnen wij als bestuur bijdragen aan het opvullen van vacatures. Op de eerste plaats de vacature in het bestuur zelf.

Kortom, er wachten veel uitdagingen en die gaan wij met gezond verstand en opgestroopte mouwen te lijf.

Verzoek van de Penningmeester

Geachte abonnee, lid van de Historische Kring Dalfsen,
Binnenkort gaan we de automatische betalingen innen. Mocht u nog geen machtiging hebben afgegeven denkt u er dan aan om uw contributie voor 2018 zelf over te maken op bankrekening NL73RABO0312894260 ten name van Historische Kring Dalfsen.

In memoriam: Henk Haverkamp

Helaas hebben we binnen de werkgroep Boerderij- en veldnamenonderzoek afscheid moeten nemen van een bevlogen en inspirerend medelid Henk Haverkamp. Henk was altijd werkzaam bij de provincie en had daar te maken met het kadaster en heeft daar ook zijn digitale kennis opgedaan.

Bij de werkgroep Boerderij- en veldnamenonderzoek voelde hij zich dan ook direct thuis en kon zijn kennis overdragen, wat hij dan ook met verve heeft gedaan. Samen met Jan Brunnekreef heeft Henk de werkgroepleden geïnstrueerd met het digitaliseren van de O.A.T's.

Duizenden opnames zijn onder zijn leiding vastgelegd in het Historisch Centrum. Henk wist inspirerend uit te leggen hoe men moest zoeken in de kadastrale leggers en was jaren coördinator van de werkgroep. Eind 2016 heeft Henk zijn rol als coördinator overgedragen aan Anton de Rooter, maar bleef tot het eind toe actief binnen de werkgroep. Henk schilderde graag en zijn historische naamgenoot Haverkamp uit Kampen was voor hem een inspiratiebron.

We willen Henk danken voor de enorme hoeveelheid werk die hij verzet heeft binnen de werkgroep en wensen de familie heel veel sterkte toe met het verwerken van het verlies.

Namens de leden van de werkgroep Boerderij- en veldnamenonderzoek.

Opm. Een O.A.T. is de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel. Alle gegevens over de percelen en hun eigenaren zijn hier volgens het kadaster bijeengebracht.

Boerderij- en veldnamenonderzoek

Het Boerderij- en veldnamenonderzoek Oudleusen.

De werkgroep Oudleusen heeft het boerderijenonderzoek ook weer opgepakt. Er was nog niet veel in beeld. Mans van Leussen en Wim van Lenthe waren al gestart met het onderzoek en vanuit deze gegevens kan mooi verder gebouwd worden. De eerste kadaster kaart uit 1832, met name de secties Oudleusen en Zielman, is hierbij de basis van waaruit gewerkt wordt. Deze gegevens zijn hierbij een onmisbare hulp.

We komen erachter dat door de op zich vrij saaie getallen, het verleden steeds meer in beeld komt en ons aan het denken zet. Maar daar laten we het niet bij, alles is gedigitaliseerd en wordt dus bewaard. Ook worden de gegevens van huidige bewoners zoveel mogelijk verzameld en met hen gedeeld. Oude boerderijnamen komen ook steeds beter in beeld.

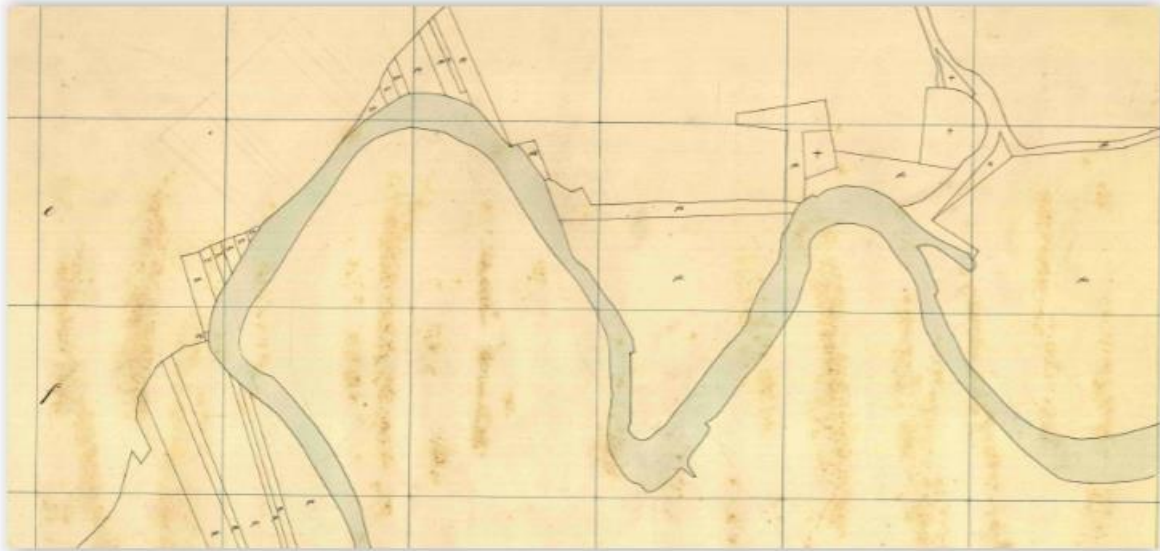
Wanneer het ons lukt, zal in de nabije toekomst daar ook wat van te zien zijn.

Wanneer we alleen al kijken naar het gebied "Om de Landskroon", echt een eeuwen oud gebied, komen zo maar namen van families tevoorschijn waar we niet van wisten dat ze er gewoond hebben. Zij hebben ieder een aandeel in de geschiedenis gehad.

We hebben een deel van een hulpkaart van het kadaster bijgevoegd, die iets in beeld brengt van het verloop van de rivier de Vecht. Voordat er stuwen in de Vecht geplaatst werden, was de stroming van het water vaak veel sneller. Dat had tot gevolg dat bij buitenbochten zand weggespoeld werd en die bochten steeds groter werden.

Aan de binnenbochten waar het water minder snel stroomde, bezonk weer een deel. Zodat je kunt begrijpen dat de Vecht zich letterlijk verplaatste. Een landbouwer die grond in bezit had rondom de Vecht kreeg te maken met z.g. aanwas en afwas van zijn perceel.

Bij aanwas kreeg hij er gratis grond bij en met afwas moest hij het voor niets afstaan. Onderstaand ziet u een kaart van 1866, die dat in beeld brengt. In een bijlage ervan werd precies bijgehouden om hoeveel land het ging.

Wij gaan gemotiveerd verder met zoveel mogelijk alles in kaart brengen van de historie van Oudleusen.

Digitalisering

“Zoekt en gij zult vinden”

Dit is een uitdrukking, die ook in een ander verband wel wordt gebruikt. Maar hij is ook van toepassing op ons Historisch Centrum. De vele vrijwilligers van onze HKD proberen zoveel mogelijk informatie te verzamelen en deze toegankelijk te maken voor een ieder, die iets wil weten over de geschiedenis van Dalfsen en haar bewoners.

Dat doen ze niet voor zichzelf, maar voor iedereen die er belangstelling voor heeft. In ons Centrum is van alles te vinden, zoals onder meer:

- Heel veel foto's, voorzien van een systeem dat zoeken mogelijk maakt op bijv. naam, straat, gebeurtenis.
- Genealogische gegevens, waaronder de gegevens die de mormonen in Salt Lake City hebben verzameld.
- Gegevens over boerderijen en veldnamen
- Alle Dalfser Couranten zijn beschikbaar met een systeem om er op onderwerp te zoeken.
- In de Tweede Wereldoorlog is er veel gebeurd in Dalfsen. Er is heel veel documentatie van de gebeurtenissen die in de oorlog plaatsvonden, beschikbaar.
- Een uitgebreide bibliotheek met daarin boeken waarin de geschiedenis van Dalfsen en omstreken en alles wat daarmee samenhangt wordt beschreven.

- 't Dialect in ere hoal'n! Det doet zie in de wärgroep 'Dalser' dialect

Als u iets wilt weten over de Dalfser historie bent u altijd welkom in het Centrum tijdens de openingstijden. Iedere morgen zijn er vrijwilligers die u kunnen helpen om te vinden wat u zoekt. En een afspraak maken is altijd mogelijk via: info@historischekringdalfsen.nl

De openingstijden vindt u op onze website: www.ouddalfsen.nl en op de facebookpagina: <https://www.facebook.com/hkdalfsen>

3

Documentatie '39-'45

Vrijdag 16 februari bezocht een delegatie van het NIOD (Nederlands Instituut voor Oorlogs Documentatie) Dalfsen. Het belangrijkste doel was, meer te weten te komen over het werkkamp De Vecht en het uitwisselen van informatie met de Historische Kring Dalfsen. De werkgroep Documentatie '39-'45 van de HKD onderhoudt contacten met het NIOD. In de delegatie o.l.v. mevrouw Piersma van het NIOD bevonden zich Lennert Savenije van de Radboud Universiteit (hij doet onderzoek naar ontginningen en werkkampen) en Herman Kossmann, wiens opa in het werkkamp heeft verbleven gedurende de tijd dat het een Joods werkkamp was. De geschiedenis van het werkkamp is door Ben Kloosterman uitvoerig beschreven in Rondom Dalfsen nr. 74. Het werkkamp was op de plek van het huidige zogenaamde konijnenbosje aan de Rechterensedijk. Bij de ontvangst van de gasten en een aantal HKD-ers door graaf Christiaan van Rechteren op het kasteel, werd informatie uitgewisseld en door Henk van der Beeke werden foto's van het werkkamp getoond.

Daarna toog het gezelschap naar de plek van het werkkamp. Van daaruit zijn op 3 oktober 1942 zo'n 190 Joden via het station in Dalfsen op de trein gezet naar Westerbork. En later gingen ze naar de vernietigingskampen. Er is eigenlijk niets meer te zien van die periode, maar het blijft een bijzondere plek. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan het Historisch Centrum Ab Goutbeek in de Trefkoele+.

Op woensdagavond 19 september 2018 houden wij een lezing in samenwerking met het NIOD en de Historische Vereniging van Ommen in De Overkant. In de "Verzetskrant", een bijlage van de Stentor van 24-02-2018, is daar ook iets over gepubliceerd. Dit in het kader van het "Jaar van het verzet".

Verder kregen we een verzoek van Frans Hermans uit Maastricht inzake een bewerking van het verhaal van Hijman Gans. Gedurende de oorlog was Hijman onder andere ondergedoken bij de fam. Laarman in Dalmsholte.

In de Rondom Dalfsen die voor u ligt, is een artikel geschreven over 7 Geallieerde vliegers, die in onze gemeente sneuvelden.

Ter aanvulling is in het Historisch Centrum Dalfsen een vitrine ingericht.

In deze vitrine zijn foto's, documenten, voorwerpen enz. te zien, die afkomstig waren van het toestel of te maken hadden met het toestel.

Tijdens de openingsuren van het Historisch Centrum is deze vitrine te bekijken.

Mocht u vragen of aanvullingen hebben over het artikel of de vitrine, neem dan gerust contact op met de werkgroep Documentatie '39-'45.

Onze werkgroep blijft nog altijd op zoek naar documenten, foto's en voorwerpen die betrekking hebben op de Tweede Wereldoorlog in en om de gemeente Dalfsen.

Foto- en beeldmateriaal.

De werkgroep Foto- en beeldmateriaal is opnieuw uitgebreid. Als vrijwilliger is met ingang van het nieuwe jaar Jan Lammerink actief. Jan is op dinsdagmorgen samen met Klaas Mussche bezig met het controleren van de juiste omschrijving bij de foto's. Sinds het verschijnen van het laatste bulletin, is in de werkgroep weer veel aandacht besteed aan het zo compleet mogelijk maken van het fotoarchief. Geprobeerd wordt zoveel mogelijk namen en data vast te leggen en deze informatie op te slaan.

Hieraan wordt iedere dinsdagmorgen door een enthousiaste groep vrijwilligers, bestaande uit autochtone Dalfsenaren, met veel plezier gewerkt.

Gelukkig zijn er ook nog steeds personen die bij het opruimen van b.v. oude foto's denken aan de Historische Kring Dalfsen. Recent zijn foto's ontvangen betreffende Huize Gerner uit de jaren vijftig. Het zijn foto's uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Toen was het gebouw in gebruik door het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk. Deze foto's zijn een mooie aanvulling op de reeds aanwezige foto's en van de omgeving. Verder is er een boekwerkje met foto's en veel informatie over de start van de Peuterspeelzaal op 16 oktober 1972 bij ons bezorgd. Daarbij zijn tevens de namen vermeld van 17 kinderen waarmee de peuterspeelzaal is gestart. Beide series worden gescand en opgeslagen in het bestand van de werkgroep.

Woensdag 21 maart j.l. is wederom gestart met de eerste fotopresentatie van dit jaar in het ouderencentrum "Rosengaerde". Het betrof een presentatie van foto's van het interieur van kasteel Rechteren en foto's gemaakt door dr. Plate van diverse situaties in het dorp Dalfsen en de omgeving.

Open Monumentendag

Er wordt door de werkgroep Open Monumentendag volop nagedacht over de Open Monumentendag 2018 op zaterdag 8 september. De eerste contacten met de verschillende eigenaren en beheerders van de monumenten lopen alweer.

Het landelijke thema van Open Monumentendag 2018 is "**In Europa**", waarbij de Open Monumentendag aansluit bij het Europese thema van de European Heritage Days en bij het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018.

Aandacht gaat uit naar internationale bouwstijlen, de uitwisseling van (bouw)materialen, kennis, wetenschap en technieken. Het gaat over grensoverschrijdende handel, transport, migratie, religie, internationale verdragen, conflicten en diverse vormen van kunst en filosofiestromingen en hun weerslag op onze gebouwde omgeving.

Hoonhorst is de kern die dit jaar in de schijnwerpers komt te staan. De route leidt de mensen vanuit Dalfsen richting Hoonhorst en omgeving. Ook zullen er weer diverse mooie monumenten te zien zijn. Mogelijk is een aantal daarvan open op deze dag. Dit alles weer in samenwerking met "**Proef Dalfsen**".

Het mooie magazine dat door "**Proef Dalfsen**" weer in een grote regio verspreid gaat worden zal het hele programma voor die dag vermelden.

Houdt u allen deze data vrij!!!

Redactie

Omdat Anton Peters stopt met zijn werkzaamheden voor de verspreiding van de Rondom Dalfsen is de redactie op zoek naar een vervanger. De Rondom Dalfsen verschijnt drie keer per jaar. (in april, september en december). Deze werkzaamheden kunnen als worden samengevat: bulletins in ontvangst nemen van/ophalen bij De Leeuw en een deel naar drukkerij Sono brengen; de RD's in ontvangst nemen; bevoorraden losse verkooppunten; nazenden losse nummers en de coördinatie van het gereedmaken van de RD's (insteken bulletins; vouwen wikkels, stickeren, bundels per bezorger maken en bundels afleveren bij de bezorgers) die in Dalfsen verspreid worden.

Graag aanmelden bij één van de redactieleden.

5

ONTVANGEN MATERIALEN VANAF SEPT. 2017

Dhr. C Halfman 8-12-2017: boeken, kaarten, registers, jaarboeken ov. Regt en gesch.
Dhr. L. Bouwers. Gedichten bundel. "RUST"
Dhr. H. Luna Archiefdozen.
Dhr. Luteyn Boek familieregister en documenten Fam. Luteyn.
Dhr. E. Oschmann. Album Huize Gerner aan geboden voor afscheid van Dhr. Oschmann.
Door o.a. Juf. Memel, Mej. Kaptein en Linthorst.
Dhr. en Mevr. G. Kopp en Jobs Plakboek Peuterspeelzaal Dalfsen, en Fotobladen Dalfsen.
Mevr. van Rijswijk Uitvouwtekening.
Mevr. Bosch Foto's Oranjedag om te scannen.
Mevr. J. Runhart. Prenten Goseling en Hofker uitg. Rabo bank.
Dhr. W. van Oenen Oude kerkbladen Geref. kerk ca 1936-1940.

Allen Hartelijk Dank!! Er zaten mooie verrassingen bij.

Heeft U documenten? We willen ze graag voor u bewaren.

Beste HKD-ers,

29 januari, de avond van onze jaarvergadering, ligt alweer even achter ons, maar wij denken er nog regelmatig aan terug.

Wij hebben de avond als heel bijzonder en verrassend ervaren.

Eerst als "afleiding" Bea met speech en de legpuzzel bestaande uit 1000 kleine stukjes, terwijl ik eigenlijk helemaal geen legpuzzelaar ben. Nu moet ik die mooie vogels, die op het plaatje staan, toch groter zien. Dus toch maar een keer aan beginnen.

Toen was er heel terecht aandacht voor Carolien en daarna weer voor mij, met dat verrassende erelidmaatschap van de Historische Kring Dalfsen.

Als klap op de vuurpijl stond daar burgemeester H. Noten ineens voor ons

met een mooie speech en ...de Penning van Verdienste van de gemeente Dalfsen.

Het kon nog niet op, want daarna kwam Carolien met het door haar gemaakte prachtige fotoboek van 15 jaar Historische Kring Dalfsen.

Bij thuiskomst hebben we nog lang nagepraat en dat bijzondere boek bekeken, ondanks het feit dat ik er de volgende morgen weer heel vroeg uit moest voor de groenvoorziener. Deze mijnheer moest de laatste resten van de fraaie, maar gevaarlijke ruim 100 jaar oude berken, verwerken en een eik snoeien.

Regelmatig kijken we in het fotoboek met passages uit alle bulletins. Ook moet genoemd worden het mooie gedicht van Willie van Oenen en het boek van de Historische Werkgroep Lemelerveld "van Suiker naar Staal"

Ook Nijluis van vrogger en de Trefkoel bedachten mij met een fles met iets lekkers.

De mooie bossen bloemen sierden enkele weken onze woonkamer.

Het was een happening die niet vergeten zal worden.

Ik wil alle vrijwilligers en andere actieve HKD-ers hartelijk bedanken voor de wijze waarop wij contact hadden en voor de wijze waarop wij met ons allen de Historische Kring Dalfsen een niet meer weg te denken plaats in onze gemeente hebben gegeven. Wij zullen elkaar zeker nog wel weer ontmoeten in ons Historisch Centrum Ab Goutbeek en op de HKD bijeenkomsten, we blijven lid van de HKD.

6

Het waren 15 mooie en boeiende jaren!!!

**Nogmaals Bedankt!!!
Hans en Aukje de Boer**

Snijmaten

Hoogte 275 mm

Breedte 200 mm

